

THE WORLD BANK**ธนาคารโลก****World Bank (WB)****เว็บไซต์** www.worldbank.org**ที่ตั้ง** กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. สหรัฐฯ**ก่อตั้งเมื่อ** 27 ธ.ค.2488 โดยนายจอห์น เมนาร์ด เคนส์ และนายแฮร์รี เดกซ์เตอร์ไวท์**สมาชิก** 189 ประเทศ

ประธาน นาย Ajay Banga อดีตรองประธานบริษัท General Atlantic ของสหรัฐฯ และอดีตประธานเจ้าหน้าที่บริหาร (CEO) บริษัท Mastercard ดำรงตำแหน่งเมื่อ 2 มิ.ย.2566 (วาระ 5 ปี) เป็นประธาน World Bank คนที่ 14

ภารกิจ WB ชื่อเดิม คือ ธนาคารเพื่อการบูรณะและพัฒนาระหว่างประเทศ (International Bank for Reconstruction and Development-IBRD) ก่อตั้งเมื่อ 27 ธ.ค.2488 จากการประชุม United Nations Monetary and Financial Conference หรือ Bretton Woods Conference ที่เบรตตันวูดส์ สหรัฐฯ โดยประเทศมหาอำนาจในทวีปอเมริกาเหนือและยุโรป ต้องการให้ WB เป็นทบวงการชำนัญพิเศษแห่งสหประชาชาติที่ให้ความช่วยเหลือประเทศกำลังพัฒนา ทั้งด้านการเงินและการให้คำปรึกษาทางวิชาการและเทคนิค รวมทั้งนำเสนอแนวโน้มและการประเมินเศรษฐกิจโลก ประกอบด้วย 5 องค์กร ดังนี้

1. ธนาคารระหว่างประเทศเพื่อการฟื้นฟูบูรณะและพัฒนา (International Bank for Reconstruction and Development-IBRD) ทำงานร่วมกับรัฐบาล เพื่อให้ความช่วยเหลือด้านการพัฒนาแก่กลุ่มประเทศกำลังพัฒนารวมถึงไทย

2. สมาพันธ์การพัฒนาระหว่างประเทศ (International Development Association-IDA) ทำงานร่วมกับรัฐบาล เพื่อให้ความช่วยเหลือด้านการพัฒนาแก่กลุ่มประเทศรายได้ต่ำ เช่น ลาว มองโกเลีย และกัมพูชา

3. บรรษัทการเงินระหว่างประเทศ (International Finance Corporation-IFC) ร่วมกับภาคเอกชนในโครงการพัฒนาขนาดใหญ่ อาทิ สนับสนุนโครงการโรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ของบริษัทโซลาร์เพาเวอร์ (โคราช 1) จำกัด

4. สถาบันประกันการลงทุนแบบพหุภาคี (Multilateral Investment Guarantee Agency-MIGA) ทำหน้าที่รับประกันความเสี่ยงในการลงทุนโครงการเพื่อการพัฒนาที่มีความเสี่ยงสูง อาทิ โครงการพลังงานไฟฟ้าจากน้ำเขื่อนน้ำเทิน 2 ที่ลาว

5. International Centre for the Settlement of Investment Disputes (ICSID) ประสานงานเพื่อการลงทุนในประเทศที่มีความขัดแย้งรุนแรงและสงครามกลางเมือง (ไทยเป็นสมาชิกทุกองค์กร ยกเว้นองค์กรที่ 5)

WB จะเผยแพร่รายงานการคาดการณ์อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจระดับโลก ระดับภูมิภาค และระดับประเทศ ในช่วง เม.ย. และ ต.ค. ของทุกปี พร้อมกับเสนอแนะนโยบายในการบริหาร นโยบายการเงิน และจัดการเศรษฐกิจมหภาค

การประชุมประจำปี IMF-WB

WB จัดประชุมประจำปีร่วมกับกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund-IMF) ในห้วงตุลาคม โดยจัดประชุมที่กรุงวอชิงตัน ดี. ซี. สหรัฐฯ 2 ปี และประชุมที่ประเทศสมาชิกในปีถัดไป ทั้งนี้ ไทยจะเป็นเจ้าภาพจัดประชุมประจำปี IMF-WB ที่กรุงเทพฯ ในปี 2569 การประชุมประจำปี IMF-WB จะมีผู้แทนเข้าร่วมการประชุมจากธนาคารกลาง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและการพัฒนาต่าง ๆ ภาคเอกชนชั้นนำ ภาคประชาสังคม สื่อมวลชน และนักวิชาการ เพื่อหารือเกี่ยวกับความท้าทายสำคัญและเร่งด่วนที่เป็นปัญหาสำหรับเศรษฐกิจโลก รวมถึงทิศทางเศรษฐกิจโลก เสถียรภาพการเงินของโลก การจัดการความยากจน การเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมีส่วนร่วมและการสร้างงาน การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการพัฒนาด้านดิจิทัล

การประชุมประจำปี IMF-WB ระหว่าง 9-15 ต.ค.2566 ที่มารีราเกช โมร็อกโก นาย Ajay Banga ประธาน WB แถลงว่า การเติบโตโดยเฉลี่ยของเศรษฐกิจของประเทศกำลังพัฒนามีแนวโน้มจะลดลงเหลือ 4% ในปี 2573 โดยทุก ๆ 1% ที่ลดลง เท่ากับประชากรโลก 100 ล้านคนจะต้องเผชิญกับความยากจน ความท้าทายดังกล่าว ส่งผลให้ WB กำหนดวิสัยทัศน์ และพันธกิจใหม่ คือ “To create a world free of poverty-on a livable planet”

ภายใต้วิสัยทัศน์และพันธกิจดังกล่าว WB จะเพิ่มความร่วมมือกับธนาคารเพื่อการพัฒนาในระดับพหุภาคี (Multilateral Development Banks-MDBs) มากขึ้น เช่น Asian Development Banks, Council of Europe Development Bank, Islamic Development Bank, New Development Bank และ African Development Bank โดยคาดหวังว่าความร่วมมือกับ MDBs จะช่วยเพิ่มความสามารถในการปล่อยสินเชื่อของ WB ประมาณ 3-4 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐ

WB ยังให้ความสำคัญกับการยกระดับการศึกษา เนื่องจากเป็นปัจจัยที่จะช่วยเพิ่มรายได้ให้ประชาชน พร้อมกับแนะนำให้แต่ละประเทศทบทวนนโยบายอุดหนุนพลังงานฟอสซิล ภาคการเกษตร รวมทั้งการประมง เพื่อนำงบประมาณไปใช้สำหรับการพัฒนาสิ่งแวดล้อมมากขึ้น

ข้อวิจารณ์ WB

WB ถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่า ไม่เป็นไปตามหลักประชาธิปไตยและกำลังเผชิญวิกฤตในการสนับสนุนการค้าเสรี โดยมีการเรียกร้องให้ WB ดำเนินงานที่เอื้อประโยชน์ให้ทุกประเทศอย่างเท่าเทียม เพราะเห็นว่าการดำเนินงานของ WB ขัดต่อหลักประชาธิปไตย และเน้นการเอื้อประโยชน์ต่อกลุ่มทุนในประเทศพัฒนาแล้ว ซึ่งจะซ้ำเติมความเหลื่อมล้ำระหว่างประเทศให้รุนแรงขึ้นในช่วงภาวะเศรษฐกิจโลกกำลังชะลอตัว อีกทั้งประธาน WB ที่มาจากการเลือกตั้งมักถูกขึ้นำโดยสหรัฐฯ

ความร่วมมือกับไทย

ไทยเข้าเป็นสมาชิกลำดับที่ 48 เมื่อ 3 พ.ค.2492 ได้รับเงินกู้จาก WB ครั้งแรกปี 2493 จำนวน 25 ล้านดอลลาร์สหรัฐ สำหรับโครงการบูรณะรางรถไฟ โครงการปรับปรุงท่าเรือกรุงเทพฯ และโครงการพัฒนาระบบชลประทานของแม่น้ำเจ้าพระยา จากปี 2545 เป็นต้นมา ความสัมพันธ์ไทย-WB ก้าวหน้ามาสู่ภาคพัฒนา

มีการแลกเปลี่ยนความรู้ด้านการพัฒนาและการให้คำปรึกษาผ่านโครงการความร่วมมือเพื่อการพัฒนาประเทศ (Country Development Partnership-CDP) ปัจจุบัน ไทย และ WB พัฒนาแนวทางความร่วมมือในรูปแบบ Country Partnership Strategy (CPS) ซึ่งเป็นรายงานประเมินการดำเนินงานของ WB ในการให้ความช่วยเหลือไทยตามยุทธศาสตร์ Thailand-World Bank Group Partnership for Development และยึดนโยบายของรัฐบาลและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของไทย

การคาดการณ์เศรษฐกิจ

WB ประเมินว่าเศรษฐกิจไทยปี 2567 จะขยายตัว 3.5% โดยมีทิศทางฟื้นตัวอย่างค่อยเป็นค่อยไป ซึ่งมีปัจจัยหลักมาจากการบริโภคภาคเอกชน ส่วนภาคการท่องเที่ยวขยายตัวเล็กน้อย การส่งออกจะหดตัว อัตราเงินเฟ้อยังคงปรับตัวเพิ่มขึ้นตามราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกและราคาอาหาร การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ การแปรรูปอาหาร และอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับยานยนต์ไฟฟ้า (EV) สาเหตุมาจากการที่นักลงทุนต่างชาติพยายามควบคุมความเสี่ยงจากความตึงเครียดทางภูมิรัฐศาสตร์ที่อาจส่งผลกระทบต่อห่วงโซ่อุปทาน จึงกระจายฐานการลงทุนมาที่ไทย WB ประเมินด้วยว่า มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาลไทย เช่น เงินดิจิทัล การอุดหนุนราคาพลังงานเพื่อลดค่าครองชีพ และการพักชำระหนี้เกษตรกร รวมถึงการส่งเสริมการท่องเที่ยว จะส่งผลเชิงบวกต่อเศรษฐกิจในระยะสั้น อย่างไรก็ตาม มาตรการดังกล่าวอาจเป็นอุปสรรคต่อการแก้ไขปัญหาการลดการขาดดุลการค้า และการคลัง และเสี่ยงจะกระทบต่อเสถียรภาพทางการคลังในระยะยาว

